

УДК 336.2

ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ В УКРАЇНІ

Назар Демчишак; Оксана Щуревиц; Максим Кобильник

Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, Україна

Резюме. Система оподаткування є вагомим фактором, який чинить вплив на ухвалення рішення про інвестування, особливо щодо залучення іноземних інвестицій, адже саме вони здатні вплинути на розвиток економіки країни та забезпечити її економічну безпеку. Ефект державних заходів стосовно податкового стимулювання в даній площині є вирішальним, оскільки для здійснення інноваційної та інвестиційної діяльності підприємствам необхідні фінансові ресурси, які можуть бути вивільнені зниженням рівня податкового навантаження. Розглянуто роль податкового механізму в стимулюванні інвестиційної діяльності вітчизняних та іноземних суб'єктів господарювання в умовах переходу України до інноваційно-інвестиційної моделі розвитку національної економіки. Визначено та класифіковано податкові інструменти впливу держави на формування сприятливого інвестиційного клімату. Досліджено динаміку джерел фінансування капітальних інвестицій та їхню структуру, з'ясовано рівень впливу розміру податкового навантаження на обсяги залучення інвестицій в Україну впродовж останніх років. Розкрито напрями можливого удосконалення системи оподаткування прибутку, отриманого в результаті господарської діяльності українських підприємств через запровадження податку на виведений капітал. У контексті імплементації останнього в податкову систему України, з'ясовано можливість впливу даного податку на формування додаткових фінансових ресурсів ділових одиниць з їх подальшим використанням у процесі досягнення передбачених інноваційно-інвестиційних цілей. Проаналізовано й узагальнено зарубіжний досвід використання податкових важелів у процесі активізації інвестиційної діяльності на прикладі Грузії, Словаччини, Польщі, Естонії та інших країн. Обґрунтовано напрями та методи податкового стимулювання, а також наявні перешкоди на шляху інноваційного розвитку економіки України, зокрема: значні корупційні зловживання, низька ефективність контролю за використанням податкових спрощень, відсутність комплексної системи оцінювання ефективності податкових пільг, недостатня розвиненість комунікації податкових органів із платниками податків, слабкий рівень податкової культури населення.

Ключові слова: податки, інвестиції, податкове стимулювання, податковий механізм, інвестиційна діяльність.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.04.128

Отримано 26.05.2020

UDC 336.2

TAX STIMULATION OF INVESTMENT ACTIVITY: THEORETICAL ASPECTS AND IMPLEMENTATION OF FOREIGN EXPERIENCE IN UKRAINE

Nazar Demchyshak; Oksana Shchurevych; Maksym Kobylnyk

Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine

Summary. Tax system is an important factor influencing the investments decision, especially regarding foreign investments attraction, since they impact the development of the country's economy and provide its economic security. The effect of governmental measures on tax stimulation in this area is crucial, the enterprises

need the financial resources released by reducing the tax level burden to carry out innovation and investment activities. This paper is deals with the investigation of the tax mechanism role in stimulating investment activity of domestic and foreign business entities under conditions of Ukraine transition to innovation and investment model of national economy development. Tax instruments of state influence on the formation of favourable investment climate are identified and classified. The dynamics of sources of capital investments and their structure are investigated as well as the degree of influence of the size of tax burden on the volumes of investment attraction in Ukraine during the last years is clarified. The directions of possible improvement of profit taxation system are defined as a result of economic activity of the Ukrainian enterprises due to the introduction of the withdrawn capital. In the context of the implementation of the latter in Ukraine tax system, the possibility of the given tax impact on the formation of business units additional financial resources with their further application in the process of achieving the innovative and investment goals is defined. Foreign experience of tax levers use in the process of investment activity intensification on the example of Georgia, Slovakia, Poland, Estonia and other countries is analysed and generalized. The ways and methods of tax stimulation are substantiated, as well as the existing obstacles on the way of Ukraine economy investment development, particularly: significant corruption abuses, low efficiency of control over the use of tax simplifications, lack of comprehensive estimation system for tax benefits, insufficient communication of tax authorities with taxpayers, weak population tax culture level.

Key words: taxes, investment, tax stimulation, tax mechanism, investment activity.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.04.128

Received 26.05.2020

Постановка проблеми. Санація вітчизняної економіки та забезпечення передумов для відновлення належної динаміки її зростання потребують активізації інвестиційної діяльності в країні за допомогою різних методів, одним з яких є державне стимулювання. Сприяння економічному розвитку на принципах розширеного відтворення потребує дієвої підтримки з боку уряду, що повинна трансформуватись у формування, впровадження та ефективну реалізацію державної інвестиційної політики. Застосування важелів та інструментів останньої дає змогу залучати додаткові інвестиції для забезпечення інноваційного розвитку економіки й регіонів шляхом стимулювання максимального використання природних та інтелектуальних ресурсів, налагодження механізму фінансування стратегічно важливих інвестиційних проєктів, мінімізації впливу негативних явищ на навколишнє середовище, що в кінцевому результаті сформує сприятливий інвестиційний клімат і підвищить рівень інвестиційної привабливості України. Сприяти цьому може запровадження комплексу заходів із використання податкових інструментів, що заохочуватимуть учасників ринку до розширення інвестиційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню впливу податків на залучення інвестиційних ресурсів та інвестиційний клімат приділяють увагу у своїх працях такі вітчизняні фахівці, як Є. Редзюк, І. Герасимова, І. Лінтур, І. Луценко, І. Цуркан, М. Карлін, М. Петричко та ін. Проте існує необхідність у поглибленому дослідженні особливостей податкового стимулювання розвитку інвестиційної діяльності з урахуванням умов сьогодення й іноземного досвіду.

Метою статті є обґрунтування ролі й специфіки застосування податкових інструментів у державному регулюванні інвестиційної діяльності та узагальнення зарубіжного досвіду використання податкового механізму в процесі стимулювання інвестицій з огляду на можливості його імплементації в Україні.

Виклад основного матеріалу. Одним зі способів впливу держави на стимулювання інвестиційної активності вітчизняних та іноземних суб'єктів господарювання є використання податкового механізму. Це сукупність заходів та інструментів, які застосовують органи державної влади та місцевого самоврядування з метою забезпечення інвестування суб'єктами великого та малого бізнесу в найбільш

перспективні й прогресивні проекти, що відповідають інтересам держави та суспільства загалом.

Зазвичай такими інструментами є податкові ставки та пільги, які використовуються як окремо, так і в сукупності, й дають можливість зменшити податкове навантаження на бізнес, а звільнені грошові ресурси спрямувати на інноваційно-інвестиційні потреби. Такий механізм буде ефективним лише у випадку цільового використання фінансових ресурсів, звільнених від оподаткування, що потребує, у свою чергу, додаткового контролю з боку держави.

Науковці по-різному підходять до визначення та класифікації податкових інструментів стимулювання інвестиційної діяльності. Найбільш вичерпним та актуальним, на наш погляд, є їхній поділ на 2 блоки: основні та додаткові (рис. 1).

Рисунок 1. Класифікація податкових інструментів стимулювання інвестиційної діяльності [12]

Figure 1. Classification of tax instruments for investment activity stimulation [12]

Згідно з даною концепцією до основних податкових інструментів відносять: ставку податку, податкові пільги та прискорену амортизацію, а до додаткових – коригування термінів сплати податків, порядок перенесення отриманих збитків,

створення спеціальних економічних зон і територій пріоритетного розвитку, а також укладання угод з іншими країнами.

Використання податків з метою активізації та прискорення інвестиційної діяльності зумовлено їх функціями, на базі яких формується податковий механізм. Поряд із головною функцією податків – фіскальною, вагому роль відіграє стимулююча як підфункція регулюючої. Результатом її реалізації є орієнтація на певний об'єкт – вид підприємницької діяльності, який потребує державної підтримки, а також створення сприятливого інвестиційного клімату як для національного, так й іноземного інвестора.

Потрібно відзначити, що динаміка коштів іноземних інвесторів у структурі джерел фінансування капітальних інвестицій в Україні тенденційно досить нестабільна (табл. 1).

Таблиця 1. Джерела фінансування капітальних інвестицій в Україні за 2016–2019 рр.*

Table 1. The sources of capital investments in Ukraine during 2016–2019

Джерела	2016		2017		2018		2019	
	Млн грн	%	Млн грн	%	Млн грн	%	Млн грн	%
Усього	326164	100.0	412813	100.0	526,342	100.0	584447	100.0
Коштів державного бюджету	7469	2.3	14325	3.5	21037	4.0	29537	5.0
Коштів місцевих бюджетів	23225	7.1	38176	9.2	45743	8.7	56048	9.6
Власних коштів підприємств та організацій	226399	69.4	288644	69.9	375309	71.3	397772	68.1
Кредитів банків та інших позик	23250	7.1	21827	5.3	35300	6.7	40983	7.0
Коштів іноземних інвесторів	9417	2.9	5667	1.4	1540	0.3	3541	0.6
Коштів населення на будівництво житла	29118	8.9	32288	7.8	33 839	6.4	32666	5.6
Інших джерел фінансування	7287	2.3	11886	2.9	13574	2.6	23902	4.1

*Джерело: складено автором на основі [4].

Протягом останніх років відбулося суттєве зниження обсягу коштів іноземних інвесторів: мало місце скорочення на 62% у 2019 порівняно із 2016 роком. Незважаючи на зростання абсолютного показника капітальних інвестицій протягом 2016–2019 років, частка коштів іноземних інвесторів у структурі джерел найменша – сягає від 0,6 до 2,9% їх загальної суми та демонструє тенденцію до зниження. Очевидно, це є результатом недовіри іноземних інвесторів до можливостей стабільного ведення бізнесу в Україні та відсутність сподівань щодо поліпшення умов підприємницької діяльності на її території.

Залежність інвестиційного клімату України від впливу податкових інструментів можна простежити, співставивши динаміку рівня загального фіскального навантаження та обсягів залучених в Україну прямих іноземних інвестицій.

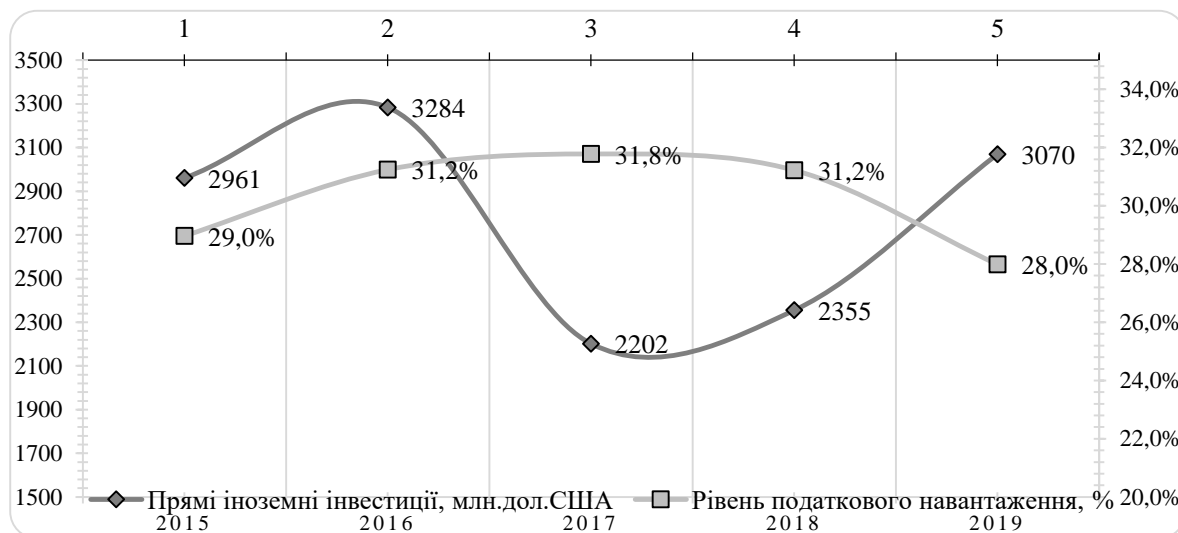

Рисунок 2. Аналіз взаємозв'язку між рівнем податкового навантаження та обсягом іноземних інвестицій в Україну впродовж 2015–2019 рр.

Figure 2. Analysis of the relationship between the level of tax burden and foreign investment in Ukraine during 2015–2019

Джерело: розраховано автором на основі [4], [5], [10].

Як бачимо з даних на рисунку 2, існує обернена залежність між обсягами прямих іноземних інвестицій в Україну та рівнем її податкового навантаження. Зокрема, у 2017 році, коли рівень податкового навантаження досягав максимального значення за досліджуваний період, обсяг інвестицій скоротився до 2 202 млн дол. США, тобто на 32,9% у порівнянні з попереднім періодом.

У сучасних процесах глобалізації та інтернаціоналізації посилюється мобільність зовнішніх інвестицій, які зумовлюють ризики «відтоку» капіталу й трудових ресурсів, зокрема висококваліфікованих фахівців, на території зі сприятливішими умовами для ведення підприємницької діяльності. З метою проведення ефективної політики державного стимулювання інвестиційної діяльності через активізацію податкового механізму важливим є використання передового досвіду інших країн, які за станом економіки, можливостями, історичною специфікою формування економічної системи тощо «схожі» з Україною.

Однією з таких держав є Грузія. Результатом упровадження «гучних реформ» у цій країні стало скорочення кількості податків з 22 до 5, спрощення оподаткування малого бізнесу та, що найбільш важливо, – це введення суттєвих стимулів для іноземних інвесторів. У деяких регіонах країни для іноземних інвесторів земельна ділянка продається за один ларі, тобто практично безкоштовно. Єдиною умовою є використання такої ділянки лише у цілях будівництва, тобто інвестор повинен збудувати об'єкт протягом обумовленого терміну й почати вести власний бізнес. Крім цього, держава надає інвесторам безкоштовно бізнес-плани та пільги з оподаткування терміном на 15 років. Додатковими стимулами з боку держави є також лібералізація бюрократичних процедур: скорочення кількості обов'язкових ліцензій, необхідних для ведення підприємницької діяльності, ліквідація законів, які гальмують запуск та подальше ведення бізнесу, а також повна цифрова трансформація державних послуг [1]

Як наслідок, це дало можливість країні піднятися на 100 позицій у міжнародному рейтингу легкості ведення бізнесу «DoingBusiness», збільшити обсяги податкових

надходжень до бюджету, сформувати позитивну динаміку зростання ВВП, а також отримувати щорічно близько одного мільярда доларів інвестицій (табл. 2).

Таблиця 2. Позиції Грузії та України у рейтингу DoingBusiness 2020*

Table 2. The positions of Georgia and Ukraine in Doing Business 2020 ranking

Рейтинг	Країна	Оцінка
1	Нова Зеландія	86.8
2	Сінгапур	86.2
3	Гонконг	85.3
4	Данія	85.3
5	Південна Корея	84.0
6	США	84.0
7	Грузія	83.7
...	...	...
64	Україна	70.2

*Джерело: складено автором на основі [13]

Інший приклад – сусідня Україні Словаччина. Успішна та прогресивна податкова політика, проведена державою, як одна із передумов вступу до Європейського Союзу, дала змогу заохотити іноземних інвесторів до вкладання коштів у економіку країни. Нині тут знаходяться офіси провідних компаній світу, що стало можливим завдяки послабленню надмірного податкового тиску, зокрема на фонд оплати праці. Попри податкові зміни, необхідно зауважити позитивний ефект від політичних трансформацій, що сприяло формуванню довіри як вітчизняних, так й іноземних інвесторів до уряду країни та його рішень.

Країни-сусіди наразі поліпшують власний інвестиційний клімат та формують значні преференції для іноземних інвесторів, особливо у сфері інформаційних технологій. У Польщі попри загальну систему оподаткування, котрою користується ІТ-бізнес, відшкодовується 30% витрат (до 1 січня 2016 р. було 50%) за креативну діяльність. У Білорусі в «парку високих технологій» для ІТ-компаній не встановлюються податок на прибуток, ПДВ, митні платежі. Інвестор протягом трьох років звільняється від земельного податку. Крім того, є 9-відсоткова пільга на ПДФО, а також обмежується максимальна база для внесків на соціальне страхування. У Румунії великій ІТ-компанії, яка відкриває центр розробок, у перших три роки відшкодовується 150% витрат, що означає не лише компенсацію всіх витрат, а й надання додаткових коштів за три роки +50% за рахунок спеціального гранту від Євросоюзу – все задля розвитку інформаційних і високих технологій. Також у цій країні діє 3-відсоткова пільга для податку на прибуток підприємств за спрощеною системою оподаткування та 0% – на доходи фізичних осіб у разі підтвердження креативного характеру діяльності [11].

Результатом нещодавніх податкових реформ у Польщі стало зменшення з 18% до 0% податку на доходи для молодих працівників до 26 років, які отримують менше 85,5 тисячі злотих на рік. Тобто відбулося фактичне його скасування. Це зроблено задля сповільнення процесу «відтоку розумів» із держави до більш розвинених країн із вищим рівнем оплати праці [9]. Уряд Польщі даним рішенням переслідує одразу дві мети: стимулювання до праці молодих спеціалістів шляхом забезпечення покращення їх фінансового стану, а також формування й розвиток внутрішнього ринку праці,

наповнення його працівниками, що є джерелом трудових ресурсів для майбутніх інвестиційних проектів.

В Україні точаться дискусії щодо заміни податком на виведений капітал податку на прибуток підприємств, основна ставка якого становить 18%. Це зумовлено внесенням до парламенту проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал № 8557. Планується встановлення базової ставки на рівні 15% з операцій з виплати дивідендів. Така зміна спричинить збільшення інвестицій у виробництво шляхом реінвестування отриманого прибутку в оновлення виробничих потужностей без надмірного податкового навантаження, що в результаті забезпечить зростання ВВП у середньотерміновій перспективі. Розглядаючи дане питання на макrorівні, існує проблема значного скорочення надходжень до державного бюджету. Проте досвід запровадження деякими країнами такого податку підтверджує ефективність даної моделі оподаткування розподіленого прибутку [7]. Для прикладу, лише удосконалення роботи митниці, подолання корупції у митних органах, проведення якісної цифровізації роботи дозволить компенсувати втрати бюджету від недоотримання надходжень від податку на прибуток.

У контексті зазначеного вище відзначимо, що у 2000 році Естонія запровадила податок на виведений капітал, що дало можливість досягнути вагомих результатів [7]:

1) країна піднялася на першу позицію у загальному рейтингу Індексу конкурентоспроможності податкових систем. Ключовими факторами цього міжнародна спільнота вважає не тільки заслугу податку на розподілений прибуток, а й майнового податку, яким оподатковується лише вартість землі, а не вартість будівництва, а також повне звільнення від оподаткування іноземного прибутку;

2) відбулося зростання обсягів інвестицій протягом 2000–2004 рр. на 39%, що перевищило рівень сусідніх держав – Латвії та Литви;

3) податкове навантаження особливо не змінилося. До 2000 року воно перебувало на рівні 34%, а в перші роки функціонування податку на розподілений прибуток знизилося лише на 3 відсоткові пункти. Однак у період світової фінансової кризи зросло до 35,9%, але протягом останніх років знизилося до звичного рівня: 32–33%;

4) скоротилися доходи від оподаткування корпорацій за перші три роки запровадження податку, внаслідок цього на перших етапах уряду довелося скороти видатки бюджету та компенсувати втрати бюджету підвищенням акцизів на пальне, алкоголь, тютюн, які сьогодні забезпечують одні з найбільших надходжень акцизного податку відносно ВВП серед усіх країн – членів ЄС.

Згідно з напрацюваннями Інституту економічних досліджень та політичних консультацій в Україні вплив запровадження податку на виведений капітал на інвестиції може мати місце через те, що нерозподілений прибуток компаній, з якого фінансують інвестиції, не буде більше об'єктом для оподаткування податком на прибуток. Отже, грошові резерви компаній стануть більшими, що створить можливість для фінансування крупних інвестицій (також завдяки розширенню доступності позикових коштів). Справді, доступ до кредитів також дещо поліпшиться, оскільки компаніям вже не потрібно буде імітувати збитки у фінансовій звітності для зниження податкового навантаження, що, водночас, знижує їх платоспроможність з точки зору фінансових інституцій. Оподаткування тільки виведеного капіталу може бути особливо корисним для новостворених компаній, які часто стикаються з труднощами, пов'язаними зі

сплатою податку на прибуток підприємств задовго до створення позитивного балансу руху грошових коштів, тоді як податок на виведений капітал вони повинні будуть сплачувати лише при розподіленні прибутку [8].

Отож, ключовим напрямком інтенсифікації інвестиційної діяльності в Україні є залучення іноземних інвестицій у регіони через різні види податкових стимулів. Аналізуючи структуру капітальних інвестицій в Україні, спостерігаємо ситуацію, коли самофінансування вважається одним з найпоширеніших джерел отримання поточних фінансових ресурсів, спрямованих на стратегічний розвиток підприємства. Відповідно важливою умовою є надання змоги бізнесу реінвестувати прибуток у розвиток власної діяльності без значних втрат, зумовлених відрахуванням частини отриманого результату діяльності у вигляді податку.

Втім досягнення успішних результатів у стимулюванні інвестиційної активності не можливе без подолання значних корупційних зловживань, удосконалення системи оподаткування, прозорості та ефективного контролю за використанням податкових спрощень, налагодження системи оцінювання ефективності податкових пільг, посилення рівня комунікації податкових органів із платниками податків, а також підвищення рівня податкової культури населення в умовах продовження процесів діджиталізації послуг з адміністрування податків, що відповідає глобальним трендам.

Висновки. Зважаючи на досить вузький перелік інструментів державного регулювання інвестиційної діяльності, які використовуються в Україні, зокрема в частині надання податкових пільг, пільгового кредитування інвестиційних проектів та низькі обсяги іноземних інвестицій в економіку країни, необхідно звернути увагу на зарубіжний досвід та запровадити більш диференційований підхід до застосування податкових важелів стимулювання зростання інвестицій у перспективні види діяльності й сектори національної економіки, як це успішно працює в Грузії, Білорусі, Польщі, Естонії та інших країнах. Державі необхідно поступово відходити від лише фіскальної спрямованості податків, переорієнтувати податкову систему в напрямку стимулювання формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні та зростання обсягів ВВП. Дослідження іноземних підходів до реформ податкових систем дає змогу зробити висновок про те, що оновленим системам оподаткування прибутку у цих країнах властивий певний комплекс спрощень, що дозволяють знизити податкове навантаження на прибуток, а в кінцевому результаті – підвищити рівень інвестицій.

Слід зауважити, що не лише фіскальними інструментами повинна керуватися держава під час реалізації інвестиційної політики. Варто також наголосити на таких формах та методах фінансового стимулювання, як забезпечення державних інвестиційних гарантій, фінансова допомога у вигляді дотацій, субсидій та субвенцій, формування «працюючого» фондового ринку, збільшення обсягів фінансування науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, формування інституту державного лізингу, цифровізацію податкових послуг тощо.

Відтак роль держави у стимулюванні інвестиційної діяльності – не втручатися у господарські процеси, а сприяти реалізовувати бізнес-ідеї в частині створення належних умов, інформаційної й іншої допомоги бізнесу в досягненні стратегічних орієнтирів, що в підсумку забезпечить стійке економічне зростання країни та підвищення загального добробуту її громадян, що важливо для підготовки до інтеграції у ЄС на паритетних та взаємовигідних умовах.

Conclusions. Due to the narrow list of instruments of state regulation of investment activities used in Ukraine such as tax benefits, preferential lending for investment projects and depreciation deductions and relatively low volumes of foreign investment in the economy, it is necessary to pay attention to foreign experience and introduce more differentiated approach to taxation levers to stimulate investment growth in promising activities as it successfully works in Georgia, Belarus, Poland, Estonia and other countries. The state needs to move gradually away from the motives of pursuing only the fiscal orientation of taxes, adjust the vector of tax system development in the direction of creating favourable investment climate in Ukraine as well as stimulation of the gross domestic product growth. Analysis of foreign approaches to tax system reformation makes it possible to conclude that the updated corporate income tax systems in these countries have a set of simplifications that reduce the tax burden on profits, and eventually increase investment.

It should be noted that the state should be guided not only by fiscal instruments during the implementation of stimulative investment policy. Such forms and methods of financial stimulation as providing state investment guarantees, financial assistance in the form of grants, subsidies and subventions, the formation of "functioning" stock market, increase of funding for R&D, the formation of public leasing institution, digitization of tax services should be mentioned too.

In conclusion, the role of the state in stimulating investment activity is not to interfere in economic processes, but to promote measures in creation of appropriate conditions, to assist businesses in achieving strategic goals ultimately ensuring economic growth and increase of the overall citizens welfare.

Список використаної літератури

1. Карлін М. І. Міжнародне оподаткування: навчально-методичний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 360 с.
2. Лінтур І. В., Петричко М. М. Вплив окремих елементів податкової системи України на стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Економічні науки. 2014. № 6. С. 238–241.
3. Луценко І. С. Податкове стимулювання залучення прямих іноземних інвестицій в Україну. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 18. С. 9–13.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Офіційний сайт Національного банку України. Макроекономічні показники. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/macro-indicators>.
6. Податкові надходження до Зведеного бюджету України. Ціна держави. URL: <http://old.cost.ua/budget/revenue/>.
7. Податок на виведений капітал: вітчизняні передумови та міжнародні орієнтири. URL: https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ001275.
8. Податок на прибуток підприємств чи податок на виведений капітал: аналіз та рекомендації. Серія аналітичних досліджень Інституту економічних досліджень та політичних консультацій та Німецької консультативної групи. URL: http://www.ier.com.ua/files//publications/Policy_papers/German_advisory_group/2017/PS_01_2017_ukr.pdf.
9. Польща скасувала податок на доходи для молодих працівників. URL: <https://tinyurl.com/y887cpme>.
10. Прямі іноземні інвестиції в Україні. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/2018/>.
11. Редзюк С. В. Прямі іноземні інвестиції: можливості для продуктивного економічного зростання в Україні. Фінанси України. 2017. № 3. С. 96–110.
12. Цуркан І. М., Герасимова І. Ю. Податковий механізм стимулювання інвестиційної діяльності підприємств гірничо-металургійного комплексу України. Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво. 2014. № 2. С. 135–142.

13. Doing Business 2020. World Bank Official Website. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/32436/9781464814402.pdf>.

References

1. Karlin M. I. (2013) Mizhnarodne opodatkovannya: navchalno-metodychnyyposibnyk [International taxation]. Ternopil: Navchalnaknyha — Bohdan. (in Ukrainian)
2. Lintur I.V., Petrychko M.M. (2014) Vplyv okremykh elementiv podatkovoyi systemy Ukrayiny nastymulyuvannya innovatsiyno-investytsiynoyi diyal'nosti [The influence of certain elements of the tax system of Ukraine on the stimulation of innovation and investment activities]. *Naukovyy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu* no. 6., pp. 238-241 (in Ukrainian)
3. Lutsenko I. S. (2013) Podatkove stymulyuvannya zaluchennya pryamykh inozemnykh investytsiy v Ukrayinu [Tax stimulation of foreign direct investment attraction to Ukraine]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. no. 18. pp. 9-13.(in Ukrainian)
4. Ofitsiyniy sai tDerzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. [Official website of the State Statistics Service of Ukraine] Available at:<http://www.ukrstat.gov.ua/>(in Ukrainian)
5. Ofitsiyniy sait Natsionalnoho banku Ukrainy. Makroekonomichni pokaznyky. [Official website of the National Bank of Ukraine. Macroeconomic indicators] Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/macro-indicators>(in Ukrainian)
6. Podatkovi nadkhodzhennya do Zvedenoho byudzhetu Ukrainy. Tsinaderzhavy.[Tax revenue to the Consolidated budget of Ukraine] Available at: <http://old.cost.ua/budget/revenue/>(in Ukrainian)
7. Podatoknavy vedeny y kapital: vitchyznyaniperedumovy ta mizhnarodnioriyentyry. [Withdrawn capital tax: domestic preconditions and international benchmarks] Available at: https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ001275(in Ukrainian)
8. Podatok na prybutok pidpryyemstv chy podatok na vyvedenyy kapital: analiz ta rekomendatsii. Seriya analitychnykh doslidzhen Instytutu ekonomichnykh doslidzhen ta politychnykh konsultatsiy ta Nimetskoi konsultatyvnoii hrupy.[Corporate income tax or withdrawn capital tax: analysis and recommendations] Available at: http://www.ier.com.ua/files//publications/Policy_papers/German_advisory_group/2017/PS_01_2017_ukr.pdf (in Ukrainian)
9. Polshcha skasuvala podatok na dokhody dlya molodykh pratsivnykiv. [Poland has cancelled income tax for young workers] Available at:<https://tinyurl.com/y887cpme>(in Ukrainian)
10. Pryami inozemni investytsii v Ukraini. [Foreign direct investment in Ukraine] Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>(in Ukrainian)
11. Redzyuk E. V. (2017) Pryami inozemni investytsii: mozhlyvosti dlya produktyv noho ekonomichnoho zrostannya v Ukraini [Foreign direct investment: opportunities for productive economic growth in Ukraine]. *Finansy Ukrainy*. no. 3., pp. 96-110 (in Ukrainian)
12. Tsurkan I. M., Herasymova I.Y. (2014) Podatkovi mekhanizm stymulyuvannya investytsiynoyi diyalnosti pidpryyemstv hirnycho-metalurhiynoho kompleksu Ukrayiny [Tax mechanism for stimulating investment activity of enterprises of the mining and metallurgical complex of Ukraine]. *Derzhava ta rehiony. Ser.: Ekonomika ta pidpryyemnytstvo*. no. 2., pp. 135-142(in Ukrainian)
13. Doing Business 2020. World Bank Official Website. Available at:<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/32436/9781464814402.pdf> (in English)